

Tjänsteskrivelse

Handläggare
Utredare Helena B Jansson
helena.b.jansson@gavle.se
026-17 87 87

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
Socialnämnden

Ersättning, arvode och omkostnadsersättning till uppdragstagare

Bakgrund

Insatsen ledsagarservice, avlösarservice, kontaktperson samt korttidsvistelse i form av kontaktfamilj enligt LSS beviljas personer med funktionsnedsättning. Insatsen kontaktperson och kontaktfamilj enligt socialtjänstlagen (SoL) inom individ- och familjeomsorgen (IFO) riktad till barn och ungdomar beviljas utifrån sociala skäl.

Insatserna ovan utförs av personer utan särskild utbildning (uppdragstagare) och ges främst i syfte att vidga det sociala nätverket respektive avlösa anhöriga.

Sedan 1994 då LSS trädde i kraft har ansvaret för de olika insatserna organiserats inom olika kommunala förvaltningar. Från 1 januari 2010 ansvarade Omvårdnad Gävle för LSS och Socialtjänst Gävle för SoL. Från 1 januari 2019 ansvarar Valfärd Gävle all LSS-verksamhet på uppdrag från Arbetsmarknad- och funktionsrättsnämnden och för kontaktpersoner och kontaktfamiljer enligt SoL på uppdrag av Socialnämnden.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tar årligen fram cirkulär med rekommendationer för arvode och omkostnadsersättning för insatserna kontaktperson och kontaktfamilj enligt LSS respektive SoL. Det finns skäl att ta fram en tolkningsprincip av SKL's årliga cirkulär runt kontaktpersoner och kontaktfamiljer samt en gemensam timersättning till ledsagare och avlösare. Ansvariga i berörda verksamheter har enats om följande förslag.

Nulägesbeskrivning

Ledsagare

De personer som utfört ledsagning enligt LSS har sedan 2009 en timersättning med 97,91 kronor per timme samt OB-tillägg enligt lägsta vårdbiträdesnivå. I

januari 2018 fanns 27 ledsagare som fick ersättning för ca 400 timmar per månad, med totalt 39 532 kronor i timmen och 5 000 kronor i OB-tillägg och en genomsnittlig kostnad per timme på 111,33 kronor.

Ledsagarna har ingen anställning och omfattas därför inte av kollektivavtal som ger rätt till OB-tillägg, pensionsgrundande inkomst, sjuklön, semesterersättning och ingår inte heller i någon årlig löneöversyn. Enligt en gällande riktlinje för insatsen ledsagarservice enligt LSS står kommunen för ledsagares kostnader för resa, övernattnig, mat, fika och inträde vid aktiviteter med kund.

Avlösare

I januari fanns 37 avlösare till barn och ungdomar. Avlösarna ersätts idag med 108 kronor per timme samt OB-tillägg. Flera avlösare sover hos barnet för att avlösa föräldrar. För februari 2018 betalades ersättning för 578 timmar med totalt 62 422 kronor och 14 130 kronor i OB-tillägg och även sovandejour-ersättning. Det ger en genomsnittlig kostnad på 132,44 kronor per timme.

Avlösarna har ingen anställning och omfattas därför inte av kollektivavtal som ger rätt till OB-tillägg, pensionsgrundande inkomst, sjuklön, semesterersättning och ingår inte heller i den årliga löneöversynen.

Kontaktperson

LSS

I januari 2018 fanns 55 kontaktpersoner till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och 335 kontaktpersoner till vuxna med funktionsnedsättning enligt LSS. Syftet med insatsen är att vidga det sociala kontaktnätet och få en kompisrelation. Kontaktpersoner får arvode- och omkostnadsersättning¹ utifrån SKL:s cirkulär. Schablonen utgår från antal besök per vecka, vilket innebär att samordnarna får räkna om procentuellt utifrån antal timmar. Arvodet betalas ut månadsvis utifrån de timmar som kunden beviljats, vilket varierar mellan 4 timmar till 25 timmar per vecka. Kunder som beviljats tio timmar per månad är i majoritet och deras kontaktpersoner har genom åren fått olika nivå på arvode. Några har hög ersättning medan andra har en låg för jämförbara uppdrag. Idag följer verksamheten denna princip;

Omfattning	Arvode i %	Arvode i kronor 2019	Omkostnad i %	Omkostnad i kronor 2019
Upp till 12 tim/mån	20%	745	15%	685
12-16 tim/mån	30%	1 115	20%	870

¹ Omkostnadsersättning är skattefri på summan över 5 000 kr/år.

Mer än 16 tim/mån	45%	1 670	30%	1 245
-------------------	-----	-------	-----	-------

För januari 2018 betalades ersättning för 4 505 timmar med 337 574 kronor i arvode och 302 052 kronor i omkostnadsersättning. Det innebär i genomsnitt ett arvode på 863 kronor och omkostnadsersättning på 775 kronor per månad.

Utförarna inom LSS-verksamheten beskriver att ett uppdrag på 10 timmar / månad enligt LSS bör vara ett normalt uppdrag med tillräcklig omfattning, många kontaktpersoner signalerar att det är svårt att kunna boka in mer tid tillsammans utifrån kundens almanacka.

SoL

I dagsläget finns 63 kontaktpersoner enligt SoL till barn och ungdomar, av sociala skäl och oftast med målet att förhindra social isolering. De flesta klienter har beslut med omfattningen fyra timmar per vecka, d.v.s. 16 timmar per månad. Kontaktpersonerna ersätts då vanligtvis med arvode på 35% av prisbasbeloppet, d.v.s. 1 325 kronor per månad och omkostnadsersättning på 948 kronor per månad. Omkostnadsersättningen i dessa uppdrag ska då även täcka barnets omkostnader vid aktiviteter. Kostnaderna för kontaktpersoner enligt SoL år 2018 för barn, ungdom, vuxna, gällande både arvode och omkostnadsersättning samt PO, var 291 000 kronor per månad.

Kontaktfamilj

LSS

I dagsläget finns 10 kontaktfamiljer till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och fem familjer till vuxna med funktionsnedsättning med beslutet korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS. Dessa kontaktfamiljer ersätts med 370 kronor i arvode och 370 kronor i omkostnadsersättning per dygn oavsett om uppdraget rör barn, ungdom eller vuxna. Den nivå som används är en förhöjd ersättning då dessa kunder med funktionsnedsättning med stora omvårdnadsbehov. Under helgdygn utgår dubbelt arvode i enlighet med SKL's cirkulär.

SoL

I dagsläget finns inom IFO 48 olika kontaktfamiljer på 61 uppdrag enligt SoL som ersätts för 2,5 helgdygn med 1035 kronor i arvode och 335 i omkostnadsersättning, totalt 1370 kronor.

Bestämmelser och rekommendationer

Enligt cirkulär 18:61 *Ersättningar till kontaktfamiljer och kontaktpersoner enligt SoL för år 2019* och 18:62 och *Ersättning till kontaktperson och kontaktfamilj/stödfamilj som korttidsvistelse enligt LSS för år 2019* som grundas på 2019 års prisbasbelopp, 46 500 kronor, rekommenderas;

Kontaktperson

Arvodesersättning

Beloppet är beräknat på 2019 års prisbasbelopp, 46 500 kr. Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver.

Kategori 1 kontakt minst en gång /vecka

10 – 35 % = 388 kr – 1 356 kr/månad

Kategori 2 kontakt flera gånger /vecka

20 – 45 % = 775 kr – 1 744 kr/månad

Kategori 3 kontakt i stort sett dagligen

30 – 55 % = 1 163 kr – 2 131 kr/månad

Omkostnadsersättning

Beloppen är beräknade på 2019 års prisbasbelopp, 46 500 kronor. Individuell bedömning måste göras utifrån vilka kostnader som kan komma i uppdraget. Procent av prisbasbelopp: 10 % = 388 kr/månad, 25 % = 969 kr/månad och 40 % = 1 550 kr/månad.

Kontaktfamilj

Arvodesersättning

Ålder	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode	Exempel på förhöjt arvode
0-12 år	207 kr/dygn	331 kr/dygn	465 kr/dygn
13-19 år	269 kr/dygn	393 kr/dygn	465 kr/dygn
Vuxna ²	331 kr/dygn	393 kr/dygn	465 kr/dygn

² Vuxna omfattas inte av cirkulär 18:61 (SoL) vilket är det som skiljer dessa cirkulär åt.

Ersättningen grundar sig på löneläget för vissa yrkesgrupper inom vårdsektorn, utgår från aktuell lönestatistik och är per dag. Individuell bedömning måste göras utifrån vilken arbetsinsats uppdraget kräver. Enligt handläggaren på SKL³ ska grundarvode användas i normalfallet. Exempelen på förhöjt arvode ska användas efter att den individuella bedömningen motiverar höjning för att det kräver mer än ett normalt uppdrag.

Under lördag, söndag och helgdag utgår dubbelt arvode. Om vistelsen varar sammanhängande mer än 14 dagar, vid t.ex. skollov, ges dubbelt arvode på helger enbart inom ramen för de första 14 dagarna. Om vistelsen är fredag till söndag räknas det som 2 ½ dygn.

Omkostnadsersättning

Ålder	Grundkostnad	Tilläggskostnad inkl grundkostnad
0 – 12 år	105% = 134 kr/dygn	150% = 191 kr/dygn
13 < år	120% = 153 kr/dygn	170% = 217 kr/dygn

Individuell bedömning måste göras utifrån vilka kostnader som kan komma i uppdraget. Enligt handläggaren på SKL ska grundkostnaden användas i normalfallet. Tilläggskostnaden ska användas efter individuell bedömning då det finns högre omkostnader än i normalfallet. Om vistelsen är fredag till söndag räknas det som 2 ½ dygn.

³ Handläggare Elisabeth Melin, Avdelningen Vård och Omsorg SKL, 2019-02-14

Förslag till ersättningsprinciper

Ledsagare och avlösare

Fr o m 1 september 2019 ska alla, både nya och befintliga, ledsagare och avlösare ersättas per timme, i nivå enligt PAN-avtalets lokala ersättningsnivå (år 2018 = 116,97 kronor per timme). Löneenheten får ansvar att bevaka årlig uppräknings på timersättningen.

Enligt riktlinjen för ledsagarservice enligt LSS ges ersättning mot kvittoredovisning för aktiviteter som ingår i uppdraget:

- inträde
- fika / mat (billigaste menyalternativet)
- resa / logi

Kontaktperson

Fr o m 1 september 2019 ska nya beslut respektive tillsättningar följa rekommendationerna i gällande cirkulär från SKL med nedanstående förtydliganden.

Handläggare ska i normalfallet fastställa omfattning med 10, 15 respektive 20 timmar/månad. Handläggaren beslutar omfattning i totaltid per månad, beskriver önskad frekvens på kontakt samt syftet med insatsen. Om handläggaren bedömer att omfattningen behöver överstiga 20 timmar per månad har närmaste chef beslutsmandat enligt delegationsförteckningen.

Omkostnadsersättning ska täcka exempelvis telefonkostnader, resor och inträden som kan uppkomma i uppdraget. I de fall handläggare bedömer att kontaktpersonen enligt SoL ska betala även barnets/ungdomens omkostnader höjs omkostnadsersättningen till en individuellt uppskattad nivå.

I normalfall ska arvode och omkostnadsersättning i nya uppdrag fastställas enligt följande princip;

Timmar i beslut	Arvode i %	Arvode i kronor 2019	Omkostnad i %	Omkostnad i kronor 2019
10 tim/månad	20 %	775	20 %	775
15 tim/månad	30 %	1 163	25 %	969
20 tim/månad	40 %	1 551	30 %	1 163
Osv	Osv		Osv	

Om den individuella bedömningen innebär att arbetsinsatsen eller omkostnaderna går utöver ett normalt uppdrag ska en höjning inom ramen för nivåerna i cirkuläret motiveras och dokumenteras av samordnaren efter beslut av enhetschef vid beslut om LSS och av handläggaren efter beslut av 1:e

socialsekreterare vid beslut enligt SoL. Tilläggskostnader och eventuell högre ersättning därutöver alltid beslutas av enhetschef.

Kontaktfamilj

Fr o m 1 maj 2019 ska grundarvode och grundkostnad användas i normalfall vid tillsättandet av nya kontaktfamiljer enligt LSS respektive SoL. Handläggaren ska bevilja antal dygn per månad som kan användas regelbundet eller vid behov. En övernattning räknas som ett dygn, d v s en helg från fredag kväll till måndag morgon beviljas med tre dygn. Om övernattning sker från fredag-söndag används 2 dygn, men kontaktfamiljen ersätts med 2½ dygn enligt rekommendationen i cirkulären. Arvodet är dubbelt för dygn natten till/under/natten från lördag, söndag och helgdag. Om individen av någon anledning inte sover kvar hos kontaktfamiljen utgår ersättning för helt dygn, om vistelsen sträcker sig över större delen av dagen/kvällen.

Om en individuell bedömning innebär att man behöver frånga principen för ett normalt uppdrag genom ett förhöjt arvode och tilläggskostnad ska motiveringen för detta dokumenteras, vilket ska av samordnaren efter beslut av enhetschef för beslut om LSS, och handläggaren efter beslut av 1:e socialsekreterare vid beslut enligt SoL. Eventuella tilläggskostnader och extra ersättning därutöver beslutas alltid av enhetschef.

Fortbildning

När samordnaren initierar att en uppdragstagare behöver fortbildning för att klara uppdrag utgår timersättning med den ersättningsnivå som gäller för ledsagare och avlösare.

Ekonomiska konsekvenser

För januari 2018 fick ledsagare ersättning med 39 532 kronor i timersättning och 5 000 kr i OB-tillägg. Den nya principen innebär 48 000 kronor per månad. För februari 2018 fick avlösare ersättning med 62 422 kronor i timersättning och 14 130 kronor i OB- och jourersättning. Den nya principen innebär 69 630 kronor per månad.

För januari 2018 fick kontaktpersoner enligt LSS totalt 337 574 kronor i arvode och 302 052 kronor i omkostnadsersättning. Med nya principen blir det motsvarande 604 500 kronor per månad på sikt.

De 15 kontaktfamiljer enligt LSS har alla idag en högre/förhöjd ersättning. Beroende på uppdragets arbetsinsats och omkostnader kan ersättningsnivån sjunka på sikt, då uppdrag av mer normal karaktär kan förekomma.

Förändringen i ersättning till kontaktpersoner och kontaktfamiljer kommer innebära att förändringar sker över tid. Vissa högre ersättningar sänks medan låga ersättningar höjs.

För kontaktpersoner och kontaktfamiljer enligt SoL kan nya ersättningsprinciperna innebära en liten sänkning, då kontaktpersoner inte får omkostnadsersättning som ska täcka även klientens kostnader.

Information

Ett informationsbrev till befintliga uppdragstagare som får ändrad ersättning ska skickas ut senast 15 aug 2019.